

Promemorian

”Offentlighetsprincipen hos börsnoterade skolföretag” (U2019/00336/GV)

TU – Medier i Sverige har tagit del av rubricerad promemoria och får anföra följande.

1. Sammanfattning

TU tillstyrker promemorians bedömningar.

2. Bakgrund

Regeringen lade i februari 2018 fram lagrådsremissen ”Offentlighetsprincipen ska gälla i fristående skolor”. Lagrådet efterfrågade i sitt yttrande en analys rörande en eventuell konflikt med unionsrättsliga regler – framför allt EU:s marknadsmissbruksförordning – i fråga om börsnoterade företag som äger fristående skolor.

Mot den bakgrunden beslutade regeringskansliet att i rubricerad promemoria utreda om förslagen i lagrådsremissen behövde kompletteras för att offentlighetsprincipen ska kunna införas hos huvudmän för fristående skolor som är börsnoterade bolag eller dotterbolag till börsnoterade moderbolag.

3. Övergripande synpunkt

Enligt TU:s mening är det viktigt att först erinra om att det övergripande syftet med förslagen i lagrådsremissen, nämligen att genom rätten att ta del av allmänna handlingar säkerställa insynen i verksamheten hos huvudmän för fristående skolor på samma sätt som i verksamheten för offentligt drivna skolor. Det är en självklarhet att rätten till insyn i en skattefinansierad verksamhet inte ska vara beroende av huvudmannaskapets form. Detta är en mycket viktig utgångspunkt för den fortsatta diskussionen.

4. Promemorians analys

4.1 Rökjandeförbudet i marknadsmissbruksförordningen och rätten att ta del av allmänna handlingar

TU delar promemorians bedömning.

Bestämmelsen i 9 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL) hänvisar till marknadsmissbruksförordningen på det sätt som anges i 2 kap. 2 § andra stycket tryckfrihetsförordningen (TF). Bestämmelserna om allmänna handlingar kan sålunda tillämpas för de fristående skolorna utan att effekten blir en annan än genom marknadsmissbruksförordningens rökjandeförbud.

4.2 Innebär utlämnandet av allmänna handlingar ett normalt led i fullgörandet av tjänst, verksamhet eller åliggande i marknadsmissbruksförordningens mening?

Bestämmelserna i marknadsmissbruksförordningen om förbud mot rökjande omfattar inte ett rökjande som sker som ett normalt led i fullgörande av tjänst, verksamhet eller åliggande.

TU instämmer i att en tillämpning av reglerna i TF och OSL om rätten att ta del av allmänna handlingar får anses vara sådana bestämmelser. Det gäller särskilt som skyldigheten att lämna ut allmänna handlingar inte är absolut utan också innebär att uppgifter som omfattas av sekretess inte ska lämnas ut. En tillämpning av reglerna i TF och OSL innebär sålunda inte någon skyldighet att röja insiderinformation.

4.3 Konsekvenser av att huvudmän för fristående skolor jämställs med myndigheter enligt OSL

En naturlig effekt av förslagen i lagrådsremissen är att huvudmännen för fristående skolor – vid tillämpningen av TF och OSL – blir att jämställa med myndigheter.

I promemorian diskuteras ingående vilka konsekvenser detta får i olika avseenden – främst i förhållande till marknadsmissbruksförordningen – bland annat i fråga om registrerings- och arkivskyldighet, möjlighet att överklaga till domstol och uppgiftsutbyte mellan myndigheter.

TU delar promemorians analys att de regleringar kring dessa frågor som finns i OSL inte kan anses komma i konflikt med marknadsmissbruksförordningen.

Denna slutsats gäller även den genomgång som görs i promemorian av de sekretessbrytande bestämmelser som finns i 10 kap. OSL, liksom den

bedömning som görs av den särskilda frågan om sekretess till skydd för uppgifter om enskilda personliga och ekonomiska förhållanden.

4.4 Meddelarfrihet och förbudet att röja insiderinformation

Förslagen i lagrådsremissen innebär även att huvudmän vid fristående skolor och deras anställda och uppdragstagare direkt kommer att omfattas av reglerna om meddelarfrihet och meddelarskydd (och inte av lagen (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter), i och med att de jämföras med myndigheter. Skyddet blir alltså detsamma som för offentliganställda.

I promemorian hänvisas bland annat till tidigare överväganden och bedömningar om att det kan finnas konfliktytor mot bestämmelserna om meddelarfrihet. Eftersom detta handlar om grundprinciper i TF och YGL har det dock anses förenligt med marknadsmissbruksregleringen att låta de svenska grundlagarna ha företräde i dessa fall.

TU tillstyrker promemorians förslag. Det finns ingen anledning att i detta fall göra någon annan bedömning.

4.5 Aktiebolagslagen

Promemorian diskuterar slutligen förhållandet mellan reglerna om ekonomisk insyn i börsnoterade företag i aktiebolagslagen och en tillämpning av offentlighetsprincipen i fråga om huvudmän för fristående skolor i de fall där även ägarföretaget är ett publikt aktiebolag.

Som framgår av promemorian har frågan analyserats tidigare utan att man funnit några hinder föreligga för en tillämpning av offentlighetsprincipen. TU delar slutsatsen att det inte finns någon anledning att i detta avseende frångå den bedömningen.

Stockholm den 2 maj 2019

TU – Medier i Sverige

Jeanette Gustafsdotter
VD

Per Hultengård
Jurist